

PŘEHLED OBSAHU.

Předmluva k II. vydání (str. 5).

Úvodem (str. 7—9).

Pojem, význam a úkoly vlastivědy. Regionalismus (str. 11—16). Definice vlastivědy (11). Vývoj vlastivědného studia, celkové popisy zemí (12). Vliv pomocných a příbuzných věd (13). Regionalismus (14). Podmínky vlastivědné práce (15).

Pomocné vědy historické a vědy příbuzné (str. 16—47). Paleografie (16). Pravidla transkripce latinských, českých a německých textů (17). Epigrafika (18). Kryptografie, stenografie, fotografie (19). Diplomatika, vývoj kancelářství (19). Chronologie (20). Sfragistika, heraldika (21). Numismatika, metrologie (22). Genealogie (23). Význam rodopisu (24). Matriky a jich vývoj (25—27). Archeologie (28—31). Historická geografie (31—32). Kartografie (32—37). Historický atlas, jeho program (37—38). Soupisy map a plánů (38). Inventarisace map (39). Fysická anthropologie a psychoanthropologie (40). Zoologie (40). Botanika (41). Mineralogie a petrografie (41). Geologie, geomorfologie (42). Meteorologie a klimatologie (42). Statistika (43). Sociologie (44). Psychologie, filosofie (44). Dějiny umění (44). Filologie, dějiny literatury (45). Národopis (46—47).

Pracovní prostředky vlastivědné práce (str. 47—65). Bibliografie (47—49). Prameny (49—51). Edice a sbírky pramenů (51—65). Desky dvorské (52). Desky zemské (52—55). Urbáře (60—61). Pozemkové knihy (61). Hospodářské knihy (61—62). Berní soupisy: berní rolla (62), katastr tereziánský (62), josefský (63), stabilní (64), katastrální mapa (64), lánské rejstříky moravské (64).

Registratury a archivy (str. 65—81). Druhy písemných pramenů (65). Registratury (66). Skartování písemností (67). Archiv, jeho definice a obsah (67). Archivy: obecní, městské (městské knihy), farní, spolkové, průmyslové a finanční, školní, patrimonijní, krajské, soudní (69—71). Vývoj správního rozdělení (72—73). Hlavní pražské archivy a jejich obsah: archiv ministerstva vnitra (74), archiv země České (75), zemědělský archiv (76), archiv Národního musea (77), archiv pražského hradu (77), archiv hlavního města Prahy (77), arcibiskupský, železniční, poštovní, pro dějiny průmyslu, obchodu a technické práce, metropolitní kapituly (78). Archivy na Moravě: moravský zemský archiv (78), archiv města Brna, arcibiskupský v Kroměříži, hlavní šlechtické archivy (79). Vývoj organizace archivnictví (80).

Musea (str. 81—86). Vznik, vývoj a úkoly museí (81). Evidenční pomůcky (82). Výstavky v museích, jejich program (83). Druhy museí (83). Organizace musejnictví (85).

Knihovny (str. 86—89). Vznik knihtisku (86). Vývoj knihoven (87). Druhy knihoven (87). Jejich uspořádání (88).

Ochrana památek (str. 89—96). Vznik, vývoj a význam ochrany památek (89). Její zásady (91). Vývoj její organizace (91). Vývoj ochranných metod (92). Ochrana přírody (93). Ochrana domoviny (94).

Program vlastivědné práce (str. 96—135). Heuristická práce (96). Vlastivědné a historické mapy (96). Přírodní poměry: geologie, zoologie, botanika, mineralogie a petrografie, klimatologie (97). Hospodářské mapy panství (99). Osídlení: archeologie, půdorysy a typy sídlišť (99). Vývoj hranic (103). Pomístné názvy, jejich význam a soustavný sběr (104—106). Stavební vývoj obce (106). Rozdělení pozemků (107). Obyvatelstvo, jeho počet, rody (107). Vnější dějiny, právní a správní vývoj (109). Hospodářské dějiny: zemědělství (110), domácí výroba (112), průmysl (112), doprava (113). Sociální poměry (114). Zdravotní poměry (115). Chudinská a sociální péče (115). Kulturní vývoj: náboženství, školství, rodáci, národnostní poměry, osvětové a kulturní instituce (115—118). Lidopisný výzkum: dům a statek (118), kroj, strava, život a práce lidu, právní obyčeje, lidové zvyky a obyčeje (119), kultura duchová a ústní slovesnost: písně, pověsti, legendy, lidový vtip, přísloví a pořekadla (120), lidové umění výtvarné (122). Topografie obce (123). Všeobecné pokyny (124). Vzory dobrých monografií (126). Obecní, rodinné a spolkové kroniky (126—129). Organizace vlastivědné práce (129). Regionální členění českých zemí (130). Pracovní sdružení (131). Vlastivědné publikace a časopisy (132). Příští úkoly historické a vlastivědné práce (134). Závěr (135).

PŘÍLOHY:

I. České vlastivědné časopisy v Čechách a na Moravě (str. 137—143).

II. Německé vlastivědné časopisy v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (str. 145—148).

III. Texty (transkripce) obrazových příloh (str. 149—165).

Rejstřík osobní a místní (str. 167—176).

Rejstřík věcný (str. 177—180).

Seznam obrazových příloh (str. 181).

Přehled obsahu (str. 183).